

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *H. J.*
 Cím: *A budai vár Története*
 Forrás: *Magyar Vasárnap*
Budapest *1950 XN 3.*
 (Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tár

9.439

He

Idő

"1848"

Személy:

Helyszám:

A BUDAI VÁR TÖRTÉNETE

Készülődés az utolsó támadásra

Május 19-én köztudomású lett, hogy harmadnapra, 21-ére a fővezér elrendelte a nagy támadást. A harcrend ez volt: az általános rohamhoz való előnyomulás éjjel három órakor kezdődik. A résztörő üteg három óra körül adják a jelet. Az első hadtest két zászlóaljjal nyomul a rések felé, a többi tartalékban marad. A második hadtest három zászlóaljjal a palotakerület támadja, két zászlóaljjal az alsó vízmű ellen nyomul, Tartaléka a fürdő mellett marad. A harmadik hadtest öt zászlóaljjal az északi bástyafalon tör be a Várba. Tartaléka a téglavető és a Városmajor mellett várja a parancsot. A Kmetty hadosztály öt zászlóalja, egy század utásza és egy század vadásza a vízművek védőkaró során nyomul át. Ebben az első támadásban a tartalékkal együtt húsz zászlóalj vesz részt, négy század vadász- és megfelelő utászcsoport.

EGY SZABÓMESTER NYOLCVAN ARANYA

A Nemzeti Kör — amely 1847-ben s 1848. elején olyan nagy szerepet játszott — tagjainak nagy része a szabadságharc alatt honvéd volt. Budavár ostroma idején Tóth Gáspár szabómester az itthon lévő tagok között gyűlést indított, hogy jutalmazza meg azt, aki első lesz a budai várfalon. Az ötlet tetszett és nyolcvan arany gyűlt össze erre a célra. Rónay Jácint római katolikus papot kérték meg, hogy ezt az összeget juttassa el az ostromló sereg főparancsnokához, Rónay Jácint lekerült Csepelre, s így jutott el a főhadiszállásra május 19-én este felé. Görgei azonnal fogadta és meghallgatta, majd gúnyos mosollyal megszólalt:

— Hát azt hiszi főtisztelendőség, hogy még szüksége lesz nyolcvan aranyra annak a honvédnak, aki előzőnek ér fel Buda falára?

A hazafias adományt az osztalra dobta s odaszólt a segédtisztjének, hogy adjon nyugtát a pénzről „Rónay úrnak”. Már késő volt, Rónay Jácint nem indulhatott neki éjjel a hosszú útnak, Görgei ott marasztotta vacsorára. De nem soká bírta ki a

fővezér társaságában, ahol németül beszéltek és gúnyosan szóltak a magyar kormányról. Rónay hajnalban indult Pest felé. Pestre ő hozta elsőnek azt a hírt, hogy a honvédek másnap elfoglalják Budavárát.

ROHAMSZÁZADOK

A hadtestek külön-külön önkéntes jelentkezőkből egy-egy hadilétszámú századot alakítottak, ezek rohannak fel mindenütt először a várfalakra. Minden hadtestnél főbben jelentkeztek, mint amennyire szükség volt, így csak a fiatalság közül válogatták ki ezeknek a rohamszázadoknak tagjait. Az első hadtest rohamszázada áll a legveszélyesebb és legnehezebb részre, a Fehérvári-kapu környékére. E század parancsnokának a tisztek közül az ifjú Ghiczy István századost jelölték ki. A rohamszázadok után csalárlánc alakul és lövi a várfalon és bástyán lévő ellenséget, hogy a rohamcsapatok biztosabban haladhassanak. Pihenjen mindenki, hogy fáradt ne legyen a nagy vállalkozás idején, ez volt a parancs végén.

A pihenést könnyű volt elrendelni, de ezekben az órákban senkinek sem jött álom a szemére, jövés-menés volt az egész nagytábor. Ismerősök

keresték egymást, hátha holnap már a találkozásra nem lesz alkalom. De azért senki sem volt borongós hangulatban, jókedv uralta a honvédek kedélyét. Csak akkor borult el mindenki, amikor hirtelen felbukkant a Lánchida felrobantja, ha nem tarthatja a Várat. És elgondolkozott mindenki, amikor a fővezér parancsa szájáról-szájra járt:

— Nincs kegyelem! Leszúrandó mindenki!

(Csakhogy a honvédek bölcsőbbek voltak. Erről Görgei Szemere Bertalan miniszterelnöknek Debrecenben május utolsó napjaiban a következőket mondotta: — A nép legjobban tudja, mi válik javára. Midőn Buda megrohanására készültünk, azt parancsoltam, öljük le irgalom nélkül az egész

várorséget. A honvéd bölcsőbb, nemezsőbb emberesebb volt, mint én: egyet sem ölt meg, ki fegyverét letette.)

Még egyszer megvizsgálták a falvakból ide szállított és kiosztott hosszabb lajtorjákat. Sok függött ezektől, a fokokat csaknem mindenik lajtorjánál somfafokkal cserélték ki. H. I.